

СУПРОВІДНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про захист державної безпеки в галузі інформаційно- комунікаційних технологій шляхом розблокування Вільних/Відкритих форм інтелектуальної власності, стандартів, форматів даних та програмного забезпечення"

Поточна версія законопроекту повністю враховує зауваження Міністерства юстиції України №19-9-6218 на попередню версію законопроекту, та ґрунтується на позитивному висновку Міністерства Фінансів України № 31-03142-02-5/12252 від 16.06.2005р.

Законопроект розблоковує можливість використання в державному секторі нових для українського законодавства типів інтелектуальної власності, зокрема на програмне забезпечення аудіо- та відеотвори, і вводить до законодавчого поля України відповідні терміни.

Йдеться перш за все про такі форми інтелектуальної власності, які за звичайним договором приєднання передають користувачеві всі майнові права (або всі основні майнові права) на об'єкт інтелектуальної власності – цілком відповідно до умов ліцензії. Такі форми інтелектуальної власності (і відповідні типи ліцензій на інтелектуальну власність) називають "Вільними" або "Відкритими" (поєднання цих характеристик утворює "суспільну інтелектуальну власність").

У такий спосіб уможлиблюється захист державної безпеки у галузі ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) – через те, що зникає залежність ІКТ-рішень від безальтернативних закордонних постачальників (як правило – лише одного-двох постачальників).

Тим самим законопроект не лише виконує рекомендації Єврокомісії, вимоги Основної програми ЄС у галузі інформаційних та комунікаційних технологій та відповідну вимогу Конституційного Суду України (№ 49-у/2004, детальніше див. Пояснювальну записку до законопроекту) – а і приводить українське законодавство у відповідність до світової практики використання Вільних та Відкритих видів інтелектуальної власності.

Вводячи в обіг нові (і що особливо важливо – виключно ліцензійні!) форми інтелектуальної власності, закон не потребує додаткових витрат з держбюджету. Навпаки: прийняття закону створює для суб'єктів держсектору реальну можливість "вкластися" в фінансовані за "залишковим" принципом бюджету на інформатизацію, не втрачаючи при цьому функціональних можливостей. Це дозволяє також швидко легалізувати основне програмне

забезпечення і вивільнити кошти для повноцінного навчання та технічної сертифікації у галузі сучасних інформаційних технологій працівників відповідних відомств або підприємств.

Вкрай важливо також, що прийняття закону дозволить позбутись основних джерел корупції при виконанні проектів інформатизації, які “роздувають” бюджети інформатизації до десятків мільйонів євро, в той час як реально виконані роботи оцінюються лише тисячами або десятками тисяч “умовних одиниць” (детальніше див. фінансово-економічне обґрунтування до законопроекту).

Принаймні, розблокування Вільних (Відкритих) форм інтелектуальної власності створює надійну базу для перегляду старого, цілком корупційного підходу до виконання проектів в державному ІТ-секторі. Кардинально зменшуючи “міграцію” коштів у вигляді ліцензійних виплат за кордони країни, використання Вільного і Відкритого програмного забезпечення стимулює розвиток місцевої сфери виробництва ІТ-продукту, створює нові робочі місця і зменшує так звану “втечу мізків”, особливо серед кваліфікованих технічних спеціалістів.

Законопроект створює реальні умови для припинення піратства програмного забезпечення, а також запобігає утворенню монополій при постачанні до держсектору програмного забезпечення та інтеграційних рішень.

Також законопроект вказує сфери застосування, де використання Вільних форм інтелектуальної власності (і відповідного програмного забезпечення зокрема) є *бажаним* через юридичні, економічні та соціальні причини, не забороняючи, поміж тим, використовувати інші (наприклад, закриті комерційні) форми інтелектуальної власності там, де це доцільно.

Через різні юридичні традиції використання термінології щодо “Вільних” і “Відкритих” форм інтелектуальної власності в різних галузях (зокрема, через існуючу прецедентну систему використання цих термінів в галузі виробництва програмного забезпечення) – перший розділ законопроекту містить деталізовані визначення термінів як для загальноюридичного, так і для галузевого типу застосувань.

Народні депутати України

05.03.2008 р.